

og bliver saadan, at det er muligt at bygge, efter den, vil det ikke vare længe, før den Beskæftigelsesgrad, som der heldigvis nu er i Byggefagene, vil tage af, saaledes at det vil mærkes føleligt inden for Arbejdernes Kreds og indenfor en lang Række Industrier, som beskæftiger sig med at fremskaffe Boliger. Jeg tror ogsaa, at den højtærede Indenrigsminister er indforstaaet med, at denne Sag bør fremmes hurtigst muligt.

Jeg har en anden Sag, som ligger mig i høj Grad paa Hjerte, hvis Løsning ikke kan udskydes ret længe. Jeg tænker paa Spørgsmaalet om Tilskud eller Hjælp paa anden Maade til det Byggeri, som er foregaaet i den alleryreste Tid. Vi har allerede forlængst gjort opmærksom paa, at den Maade, hvorpaa disse Love virkede, var rent vilkaarlig; da tilmed den Stigning, der var i Tilskuddenes Størrelse, slet ikke holdt Maal med Byggeomkostningernes Stigning, var vi klar over, at der maatte komme et Tidspunkt, da der maatte reguleres paa dette Forhold. Jeg skal her motivere det Forslag, som afgjort maa komme. Kravet til Ministeriet er forlængst fremsat, for det første ved Indsendelse af Fællesorganisationens Resolution af 29. April 1922, vedtaget paa Generalforsamlingen af alle de Organisationer, som omfattes af Fællesorganisationen. Senere, den 23. Juni 1922, blev der paa Foranledning af de 40 Foreninger, som staar udenfor Fællesorganisationen, holdt et Møde i Roskilde, hvor der vedtoges en Resolution i Tilslutning til Fællesorganisationens, og hvori man opfordrede Ministeren til saa snart gørligt at tage dette Spørgsmaal op til almindelig Overvejelse. Da Boligloven var til Behandling, rejste jeg straks dette Spørgsmaal i Udvalget, og den højtærede Minister syntes at være indforstaaet med, at her var noget, der maatte tales om, men Ministeren bad om, at man ikke blandede de to Ting sammen: hvad der skal gøres for det fremtidige Byggeri, og dette Spørgsmaal; ved en senere Lejlighed kunde vi komme tilbage dertil. Jeg vil gerne her fra det eneste Sted, hvor jeg har Lejlighed til at publicere denne Sag, opfordre Ministeren til snarest at tage den op. Jeg skal motivere dette ved følgende: Fra mange Sider er der sagt, at det Spørgsmaal vedrører ikke det offentlige, de paagældende Huse staar, og de bliver ved at staa. Det sidste er naturligvis rigtigt, men det er ikke rigtigt, at det ikke er et Spørgsmaal, som det offentlige har Interesse i. Naar jeg nu oplyser, hvorledes disse Love har virket, vil alle forstaa, at der her er et Spørgsmaal,

der skal løses, det kan ikke vente ret længe, og jeg tror, at naar man forstaaer det til Bunds, vil man ogsaa blive ganske enig om, hvad der skal gøres. Lovene om Tilskud til Byggeri har virket i høj Grad vilkaarligt. Den første Lov, der blev givet, er Loven af 5. Februar 1918, og den hjemlede Adgang til et Tilskud til Byggeriet af 20 pCt., hvoraf 10 skulde ydes af Kommunen og 10 af Staten. Men allerede faa Maaneder efter blev denne Lov fornyet, og Tilskuddet blev sat op til 30 pCt. Naar man nu ved, hvordan Byggeriet foregaar — det er jo ikke noget der sker fra i Dag til i Morgen —, vil man kunne forstaa, at alt det Byggeri, som fik Tilskud efter Loven af 5. Februar, ikke var færdigt, ja, det meste ikke en Gang paabegyndt, da man gik til at forhøje Tilskuddet fra 20 til 30 pCt.

Allerede den 21. December s. A. maatte man igen gaa til at forny Loven, og den blev derefter stadig fornyet og Procenten stadig forhøjet indtil Loven af 10. September 1920, hvor Tilskuddet gik op til 40 pCt. Det var grundet paa, at Materialepriser og meget andet steg saa uforholdsmæssigt, at Lovgivningsmagten fandt sig beføjet til stadig at forhøje Procenten. Men naar jeg nu oplyser, at meget af det Byggeri, som fik Tilskud efter Loven af 5. Februar 1918, endnu ikke var færdigt, da der paabegyndtes Byggeri, som fik Tilskud, der var dobbelt saa store, vil man kunne se, at der kan fremtræde en Vilkaarlighed, som ogsaa har været tilstede baade i Provinserne og i København. Den 1. April 1921 blev Loven igen fornyet, ligeledes med 40 pCt.s Tilskud. Paa Basis af denne Lov, som udløb nu afvigte April, foregaar alt det Byggeri, der er i Gang nu. Man vil se, at den Maade, disse Love har virket paa, er i den Grad vilkaarlig, at en Regulering maa finde Sted. Men for at overbevise Ministeriet og Rigsdagen om Nødvendigheden af denne Regulering maatte der foretages et meget betydeligt statistisk Arbejde. Vi er saa indenfor alle de Organisationer, som er tilsluttet Fællesforeningen — og for øvrigt var de 40 Foreninger, som holdt Mødet i Roskilde, indforstaaet med, at der maatte gøres et saadant statistisk Arbejde — gaaet i Gang med Udarbejdelsen af en omfattende Statistik. Den er udarbejdet af en sagskyndig, af Statistisk Departements Sekretær, Hr. Svend Nielsen, som tidligere har haft med Boligstatistik at gøre, idet en Del af hans Arbejde i Statistisk Departement netop er denne Art Statistik, saa der er sikkert ingen, der vil tvivle om, at det er rigtigt, hvad jeg her meddeler. Denne